

Võru Gümnaasiumi häälekandja

DICTUM FACTUM

jaanuar 2018 (3)

ÖELDUD-TEHTUD

KÜLAS PRESIDENT KERSTI KALJULAID

VESTA PILLE, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Riigipea rääkis ettevõtlusnädala 1. päeval ettevõtlikkusest. Kohtumise avasõnad lausus direktor Karmo Kurvits: „Me elame lugude maailmas, lood inspireerivad, muudavad ettevõtlikuks.“
 Presidendi sõnutsi puutus ta ettevõtlikkusega kokku esimest korda pärast ülikooli lõpetamist: geeniteadlase diplomiga polnud 90ndate Eestis võimalik nii palju teenida, et oleks saanud katta kahe lapse lasteaija- ja muud kulutused, nii tuligi hakata tegelema müügi ja turundusega.

„Selleks et sünniks suur edulugu, on vaja ideed, mille kohta teised ütlesid: „See ei ole võimalik!“ 99,9% tõenäosusega polegi, aga eksisteerib ka võimalus, et Sinu idee on selle 0,1% sees,“ ütles president. Näiteks hakkas Larry Hillblom 1960ndatel ühe linna piires dokumente kohaleviima. Algulveidrana tundunud ettevõtmisest kasvas välja rahvusvaheline kiirkulleri- ja logistika-firma DHL. Idee autorist sai miljardär.

President põikas ajalukku, 19. sajandisse, tituleerides selle vabaduse kasvu sajandiks, mil tekkis ettevõtjate klass. Viimase eelduseks oli õiguskorra areng: rikkuse tagab vabadus koos õiguskindlusega, st inimene teab, et tema vara kuulub talle, selle eest seisab juba riik hea, järelkult on mõtet pingutada.

Ükski kool ei pane inimest looma, see tuleb tema enda seest. Looming saab alguse mõttest, mille eluviimist võib saata edu, aga inimene peab olema valmis ka ebaõnnestumiseks. Presidendi väitel on Eestis

lihtne alustada ettevõttega: PISA testide põhjal oleme väga nutikad. „Paradoksaalsel kombel võib praegu tohutult teenida Internetis lobisemisega. Selles pole midagi imelikku – kui on nõudlus, tuleb ka pakkumine,“ nentis riigipea.

Ettevõtlik saab olla igal pool. Edu tagab järjekindlus, pooleli ei tohi jätta. Riigipea võrdles elu sebraga – valge vaheldub mustaga, tagasilöökidest puhul pole muud teha kui kiiresti edasi valgele liikuda.

SISUKORD

Külas president Kersti Kaljulaid	1
Portreelugu - iga silmapilk on tähtis	3
Valikained esimesel perioodil	
Argumenteerimine ja väitlemine	4
Esmaabi	4
Goldbergi masina ehitamine	5
Inglise keel ja kultuur filmis	5
Inimese anatoomia ja füsioloogia	6
Matk Karula maastikel	6
Kergejõustik ja rahvastepall	7
Kõne- ja väljenduskunst	8
Loova elu praktikum	8
Lumelaager	9
Maailma usundid	9
Psühholoogia	10
Elektroonika ja robotika	10
Tegime muusikat!	10
Võrkpall	11
Toidu-ja portreefotograafia	12
Mis tehtud?	
Observatooriumikülastus	13
Inseneeria karjäärpäev	13
Kohtumine Triin Katariina Tammertiga	13
EUSTORY RE:MEMBER EUROPE 2017	14
Misa viktoriin	15
Rebaste ristimine	16
Rändav bioklass	16
Quantum	17
Marek Kahro	17
Olümpiaadilaager	19
Projekt „Kiusamisest sallivuseni“	19
„Kagulahingu“ 1. Etapp	19
Jõulupidu	20
Unistuste püüdmine võib olla sekluslik	22
Mõistlike õpilaste iseseisev selts (MÕIS)	23
Vaata rohkem pilte	24
Aastaplaan	25
Vaata rohkem videosid	25

PORTREELUGU – IGA SILMAPILK ON TÄHTIS

ANETE AASA, MAI-BRIT SOOME, 11L

Võru Gümnaasiumi haldusspetsialist Helen Korol töötab meie koolis selle algusest peale ja on oma tööga väga rahul

HOMMIKUTI TERETAN UMBES 300 INIMEST

Minu hommik algab kell 5.20, igat tööpäeva alustan Vikerraadiost kõlava Eesti hümni saatel. Toimetan kodus umbes 45 minutit, seejärel suundun koolipoole ning tavaliselt jõuan sinna 6.45. Enne koolimajaavamist teen majas ringkäigu, et vaadata üle, kas kõik on korras. Hommikuti üksinda majas olek ei tekita minus hirmu, kuigi see on Võru linna vanim maja ning aastate jooksul on siin olnud erinevaid asutusi, näiteks haigla, kohtu- ja vangimaja, mis võib nõrganärvilistes kõhedust tekitada küll.

Kell 7 hommikul avan koolimaja ukсед. Hommikuti teretan kõiki kooli tulijaid – umbes 300 „Tere hommikust!”, millest igaüks kõlab natuke erineval moel, on päris vahva tööpäeva algus, justkui omamoodi *happening*.

MULLE MEELDIB KRUVIKEERAJAGA MAJA PEAL RINGI KÄIA. IGA PISIASJA PÄRAST POLE MÖTET TÖÖMEEST KUTSUDA!

Ükski minu tööpäev pole päris samasugune, iga päev on erinevad

töökohustused. Hoolitsen, et maja oleks füüsiliselt korras ega midagi poleks katki. Suhtlen haldajaga, Riigi Kinnisvara ASiga, ja töömeestega. Ei saa mainimata jätta, et mulle meeldib vahel ka ise kruvikeerajaga maja peal ringi käia, iga pisiasja pärast pole mõtet töömeest kutsuda. Tegelen ka õpetajatele vajaminevate kantseleikaupadega. Hoolitsen, et alati oleks olemas piisav hulk pabereid ja markereid. Aeg-ajalt võtan vastu külalisi ning tutvustan neile koolimaja. Minu ülesandeks on ka töökeskkonna heaolu loomine, et kõik oleks ohutu ja tervislik. Esialgu veidi võõristust tekitanud turvakaamerate jälgimine on nüüd juba täiesti loomulik, samas tekitab ka sõltuvust. Vahel kodus olles vaatan aknast välja ja kui märkan, et midagi juhtus, tekib tahtmine turvakaamerast sündmuste käik järele vaadata, kuid siis meenub, et kodus sellist võimalust pole.

ÕPILASTEGA ON TEKINUD PAVLOVI REFLEKS

Tavaliselt ütleme õpilastega „Tere hommikust!” jakuinäemeõhtutilinnas, siis pole sugugi harv, et inertsist kõlab taas vastastikku „Tere hommikust!” – nii on külge jäänud.

MÕNUS TÖÖKESKKOND

Ma olen väga rahul oma tööga, mulle meeldib see seltskond, need

inimesed, kes siia kokku sattunud on. Mulle meeldib ka näha, kuidas õpilased kolme aasta jooksul muutuvad, näiteks kuidas tekivad harjumused ja kuidas elementaarne viisakus muutub enamikule loomulikuks käitumismalliks. Kuna olin üsna algusest peale koolimaja valmimise ja sisustamise juures, siis on iga nurk ja nurgatagune mulle tuttav ja kodune ning tulen siia alati hea tundeiga.

Loomulikult tekib vahel väsimus ja tüdimus. Siis lähen loodusesse ja uitan metsas, soojal ajal teen päevaseid rattaretki, väga meeldib ka uisutada. Tüüpilisele

eestlasele omaselt olen korralik korilane, nii et hilissuvel naudin kolm ühes matkapäevi: sõidan jalgrattal linnast välja, kuulan metsaradadel vaikust ning korjan marju – seeni. Ajuti tuleb igatsus mere järele, sest ülikooliaastatel Tallinnas jõudis vete avarus hinge pugeda, aga üle kõige armastan ikkagi siinseid männimetsi. Olen üles kasvanud Ida-Eestis Avinurmes ja mäletan lapsepõlvest, et külaskäigud Võrumaale isa vanematekoju tähendasid minerkut imedemaale – niivõrd teistsugused olid maastik, inimesed, keel. Olles nüüd ringiga ise Võrumaale jõudnud, võin öelda, et imedemaal on mõnus elada.

VALIKAINED ESIMESEL PERIOODIL

ARGUMENTEERIMINE JA VÄITLEMINE

OSCAR HOOLE, 11H

Minu selle õppeaasta esimese valikainete nädala aine oli „Argumenteering ja väitlemine”. Kursust juhendas Joosep Tiks.

Esimesel päeval saime üksteisega tuttavaks, samuti juhendajaga. Tegime algust argumenteeringuga, kuidas argumenteering ja miks on see vajalik ning kuidas üldse väitlust üles ehitada. Saime juba tiimides proovida, kuidas välja tuleb.

Teisel päeval saime tagasisidet esimesele päevale. Joosep rääkis meie vigadest ning mis me peaksime tegema paremini.

Kolmandal päeval oli iseseisev töö. Kogu klass jaotati kolmeliikmelisteks gruppideks. Kuna neljapäeval oli plaanis korraldada võistkondade vahel väitlusturniir, siis pidime selleks valmistuma.

Neljapäeval ehk neljandal päeval võtsid võistkonnad üksteiselt mõõtu väitlemises. Teema, mille üle väideldi, kõlas järgmiselt: „Kas võrdõiguslikkusesse uskuv eesti naine peaks minema vabatahtlikult ajateenistusse?”. Turniir oli ülimalt kasulik ning kõik said oma oskused proovile panna.

Kursuse jooksul sain teada, miks on argu-

menteering kasulik ning kuidas seda kasutada. Samuti sain olulist infot selle kohta, kuidas peaks üldse üks väitlusturniir välja nägema.

Minule meeldis antud valikaine väga, soovitatan kõigil vähemalt kord argumenteeringut proovida.

ESMAABI

ELERI KANEP, 11H

Valikainete nädal oli taas kord väga huvitav, seda eriti „Esmabi“ valinud õpilastele. Õppetöö toimus neljal päeval nädalas ning nädala lõpuks olime kogunud eluks hädavajalikke õpetussõnu ning nõuandeid esmaabi andmise kohta. Valikainet juhendas Tartu kiirabitöötaja Karin Kaigas, kes suutis tänu huvitavatele näidetele ning suurele kogemustepagasile muuta esialgu võõristust tekitava ning pingelise õhkkonna vabaks ja meeldivaks.

Valikainete nädala esimesel päeval tutvustas juhendaja Karin meile tunniplaani ning kavas olevat materjali. Õppisime esmaabi andmise põhitõdesid ning erinevaid esmaabi andmise viise. Lisaks sellele saime teada sedagi, kuidas aidata abivajajat, jäädes seejuures ise terveks, ning kuidas anda kiirabile teavet juhtunust.

Järgmistel päevadel õpetas juhendaja erinevaid verejooksu peatamise viise, kuidas

toimida pea-, käe- ja jalaverejooksu korral; kuidas ravida marrastusi, ville ning põletusi. Kõigile õpetussõnadele lisaks rääkis juhendaja oma kogemustest kiirabibrigadi töös. Nädala teises pooles said kõik proovida südamemassaazi tegemist ning vaadata erinevaid videoid ja pilte mitmetest vigastustest ning esmaabi andmisest. Õppetöö ühe osana mängisime läbi õnnetusjuhtumi, kus saime olla nii kannatanu kui abistaja rollis. Selliste juhtumite läbitegemine pani meid analüüsima olukorda ja mõtlema välja, millised sammud teha, et kannatanut abistada.

Nädala lõpus tegime „Esmaabi“ valikkursuse testi, mille abil kontrolliti nädala jooksul omandatud teadmisi ja oskusi. Kõik läbisid testi edukalt ning said kogemuse võrra rikkamaks.

GOLDBERGI MASINA EHITAMINE

MERIL MÄNDIK, 11H

Lühidalt öeldes on Goldbergi masin seadeldis, mis koosneb paljudest lihtsatest mehhanismidest, mis teostavad väga keerulisi teed pidi mõnd väga lihtsat ülesannet. Sellise seadeldise üldnimetus on pandud inseneriharidusega ameerika karikaturisti ja skulptori Reuben Lucius Goldbergi järgi. Valikainete nädalal läbis grupp õpilasi aine „Goldbergi masina ehitamine“, eesmärgiks arendada loovust, kujutlusvõimet, praktilisi oskusi ning saada valmis video töötavatest masinatest.

Kursusel osales üheksa tegusat õpilast, kellest moodustus kolm rühma, et ehitada valmis kolm töötavat masinat. Meid juhendas füüsikaõpetaja Reet Järvpõld.

Esimesel tunnil selgitas õpetaja, mis on Goldbergi masin ja kust mõiste tekkis. Sõis jagunesime gruppidesse ja pidasime masinate üle nõu, samal ajal laotas õpetaja esimesele lauale igasugust kasulikku kraami,

mille peale hakkas kõigi mõtte kiiresti tööle. Esimese päeva lõpuks oli iga tiim oma masinaga algust teinud.

Pikkade, aga huvitavate ehitustundide tulemusena said kõik tiimid oma masinad töökorra ja olid neljapäeva lõpuks masinate tööst video valmis saanud.

Osalenud õpilaste jaoks oli valikaine väga huvitav. Ka õppetunnid olid mõistliku pikkusega. Eriti meeldis see, et õpetaja ei seadnud piiranguid masinate osas, vaid lasi loovalt tegutseda. Kursuselt saime väga kasuliku ja huvitava kogemuse. lõpuks oli iga tiim oma masinaga algust teinud.

Video: Robi Zuts, 12L

INGLISE KEEL JA KULTUUR FILMIS I

LAURA HAINAS, 11L

Pärast füüsiliselt ja vaimselt kurnavat arvestuste nädalat saabus kaua oodatud valikainete nädal ning valikkursus „Inglise keel ja kultuur filmis“. Meid juhendas inglise keele õpetaja Eve Unt. Kursuse jooksul vaatasime kolme filmi. Esimene oli „Educating Rita“ (1983), mis räägib erineva haridustasemega inimestest ja keskendub nende arengule inimestena. Rääkisime erinevatest emotsioonidest, mida vaata-

mine tekitas. Arutlesime teemal „Miks olla haritud?“. Tegime filmile ise posterid ja kirjutasime ülevaate, mille panime teistele koolikaaslastele vaatamiseks ja lugemiseks välja stendile.

Teiseks vaatasime filmi „The Intouchables“ (2011), mis keskendub inimsuhete arengule erinevast rassist ja teistsuguse taustaga inimeste vahel. Vestlesime mitmekultuurilisuse plusside ja miinuste teemal. Kuulasime ja vaatasime, mida on filmitegijatel teose tausta kohta öelda, arutlesime filmi plusside ja miinuste üle ja kirjutasime väikese arvamuse ning tegime mõned posterid ka teistele vaatamiseks. Lugesime ette kodutöö - lühiesseed teemal „Mitmekultuurilisus“. Valmistasime paaristööna ettekanded teemal „Religioon“ ning esitasime neid kursusekaaslastele.

Kolmandaks filmiks oli „Dead Poets Society“, kus inglise professor John Keating (Robin Williams) inspireerib oma õpilasi armastama luulet ja igast päevast kinni haarama. Arutlesime nähtu üle ja kirjutasime filmist välja motiveerivad lööklaused. Lõpus vaatasime veel kord üle kursuse eesmärgid, analüüsisime tehtut-kogetut ning kirjutasime õpetajale valikkursuse tagasiside.

Valikkursus oli kaasahaarav, hariv, mõtlema panev ja ka naerda sai koos kaaslaste ja juhendajaga palju. Soovitan seda kursust kõigile.

INIMISE ANATOMIA JA FÜSIOLOOGIA

PRIIT TIGANE, 11L

Valikainet „Inimese anatoomia ja füsioloogia“ juhendas õpetaja Paula Solvak. Inimese anatoomia on õpetus inimorganismi ehitusest, füsioloogia aga käsitleb selle talitlust.

Esmaspäev algas sissejuhatusega valikkursusesse. Seejärel rääkis õpetaja meile organismide keemilisest koostisest, inimese kudedest ja elundkondadest. Luustiku kohta oli meil vaja teha praktiline töö, selleks tuli joonistada inimese skelett ja üles märkida inimese luud. Et õpilasi pisut aktiivsemaks muuta, tegime vahepealkahommikuvõimlemist. Peale lõunatosalesime Eesti Teaduste Akadeemia loengutel, kus meile esinesid professor Jüri Allik teemal „Psühholoogia rõõmud ja valud“, psühholoog Kariina Laas teemal „Uimastid“ ja psühholoog Astra Schults teemal „Kas keel teeb inimeseks?“. Peale loenguid jätkasime valikkursust teemadega seedeelundkond ja ainevahetus. Päeva lõpus tegime praktilise töö Vernieriga „Millest sõltub peopesa temperatuur?“ ning täitsime selle kohta ka protokollid.

Teisipäeval alustasime lihaste ja lihaskudede õppimist. Lihaste paremaks õppimiseks pidime neid ise joonistama ja suuremad lihased joonisele kandma. Päev jätkus erituselundkonna ja hingamisega. Eelnimetatu kohta tegime kaks praktilist tööd Vernieriga: „Hingamisageduse muutused“ ja „Kuidas mõjutab hingamise sagedus ja sügavus hapniku omastamist ja süsihappegaasi tekkimist inimese organismis?“. Teise päeva viimaseks ülesandeks oli grupitöö inimeste tähtsamate hormoonide kohta, kus iga grupp pidi lähemalt rääkima ühest.

Kolmapäeval tegelesime vere ja kardiovaskulaarse süsteemi õppimisega. Sellega seoses tuli meil ka

kaks praktilist tööd Vernieriga teha: „Südametsükli iseloomulikud näitajad ja nende muutus lühiajalisel koormusel“ ja „Kuidas mõjutab lühike füüsiline koormus inimese pulsisagedust?“. Lõpetuseks kordasime üle inimese meelelendid ja nendega seotud info.

Neljapäeval oli kõigil meie valikkursuse õpilastel võimalus osaleda „Rändava bioklassi“ programmis. Päeva jooksul tutvusime kõige uuemate bioteaduste uurimisvõimalustega, sooritasime eksperimente teadusliku aparatuuriga ja uurisime DNA-d. Kõik „Rändava bioklassi“ programmi edukalt läbinud õpilased said selle kohta ka tunnistuse.

Saime uusi teadmisi Vernieri kohta, mida tavatundides õpilased nii palju kasutada ei saa. Vernier on andmekogur, millel on erinevad sensorid ja seadmed füüsika, bioloogia ja keemia õpetamiseks ja erinevate praktiliste tööde läbiviimiseks. Valikkursuse jooksul õppisime tundma inimese organismi ehitust ja selle talitlust. See oli väga hariv valikkursus. Soovitan soojalt neile, kes plaanivad tulevikus minna edasi õppima arstiteadust, füsioteraapiat või kehakultuuri.

MATK KARULA MAASTIKEL

JANARI PÄHN, 11R

Võru Gümnaasiumi selle õppeaasta esimene valikkursus toimus Karula rahvuspargis.

Karula rahvuspark asub Lõuna-Eestis, sellest osa on Võru maakonnas ja osa Valga maakonnas. Matka juhatas geograafiaõpetaja Paula Solvak. Õpirännakul osales 11 matkahuvilist.

Matk algas bussireisiga Karulasse. Kohale jõudes ootas Paula juba pingsalt. Jagasime ühise toidumooni ja läksime rändama. Paula tutvustas kõiki künkaid, mis Karulas paiknevad, ja Paula kui kohalik kutsus oma Karula künkaid mägedeks. Mägede vahel

25 km ringi matkates nägime Karula vaheldusrikast maastikku. Selle moodustavad metsade ja niitudega kaetud kuplid, sood, metsad, järved ja ojad. Esimese öö veetsime maalilise Ähijärve ääres, mis on ka rahvuspargi suurim. Järve äärde jõudes olid kõik surmaväsinud ja näljased. Ühiselt tehti söök ja pandi telk püsti. Öösel kannatasime kuni seitsmekraadist külma, mis ei lasknud nii mõnelgi magama jääda.

Teine päev algas varakult - kell 7. Keetsime teed, tegime hommikusöögi ja asusime teele. Teisel päeval ekslesime rohkem. Paula andis teejuhirolli meie õpilaste kätte, ise ütles ainult, kuhu välja peab jõudma. Käisime ka Karula kõrgustiku kõrgeimas tipus paiknevas Rebasemõisa vaatetornis. Seal paistis sügisene Karula ning isegi Navitrolla maja. Peale vaatetornis käimist sattus tee peale erinevaid loomi, kellega sai tutvust teha. Lõpetasime teise päeva matka algul Ödri järve ääres, kus keetsime teed ja valmistasime õhtusöögi. Järve äärde ööbima aga me ei jäänud, kuna ilm pidi muutuma väga lumiseks. Ööbisime Kaikamäe seltsimajas, kus oli soe ja kuiv. See oli matkalistele parim uudis.

Kolmandal päeval lootsime, et pääsime ilma matkata ja saame koju pehmesse voodisse, aga nii see ei läinud. Paula juhatas meid veel 10 km mööda maastikke ning näitas ka oma hubast elamist, mille ta on rajanud ühte vanasse talukohta.

Õpilased jäid matkal kõik ellu ja olid sellega rahul.

KERGEJÕUSTIK JA RAHVASTEPALL

KAISA KAHRE, 11H

Esimese perioodi valikainädalal sattus mu valikaineks kõikide võimalike seast „Kergejõustik ja rahvastepall“. Kuna olen väga sportlik ning lapsena rahvastepallivõistlustel maakonda üleriigilistel võistlustel esindamas käinud, siis oli just see valikaine minu esimene eelistus.

Vie päeva jooksul toimus õpetaja Ede Pähna juhendamisel palju põnevat. Esimesel päeval istusime maha ja panime algavaks nädalaks plaanid paika. Nimelt oli meie ülesanne nädala lõpus korraldada 2004.-2008. aastal sündinud lastele kergejõustikuvõistlused Võru Spordikoolis ning reedel Lõuna-Eesti rahvastepalliturniir.

Nii esimene kui ka teine päev möödus toredas seltskonnas lõbusalt, mis sest, et päev polnud just kõige sisukam. Õppisime rahvastepalli põhiregleid ja panime end proovile kohtunikuna: vilistasime ja olime joonekohtunikud. Väikesi lapsi mängimas vaadata oli üsna põnev, meilgi õnnestus nendega koos palli visata. Unarusse ei jäänud ka kergejõustikualad: harjutasime kuulitõuketehnikat, hüppasime teivast ja kõrgust.

Kolmapäeval tuli meile külla teada-tuntud kergejõustikukohtunik Peeter Randaru, keda mõned olid varem meistrivõistlustel kohanud. Randaru rääkis meile põhilistest kergejõustikureeglitest, pika jutu lõpetuseks sooritasime kuulud info põhjal testi ning kõik said kohtunikulitsentsi.

Neljapäeval seadsime sammud spordikooli võistlustele. Igaüks sai valida ala, kus kohtunik olla. Võistluse lõppedes peegeldus kõigi silmadest rahuolu ja uhkustunne.

Reede hommikul olid paljud närvis, sest mujalt maakondadest tulnud väikeste laste kehalise kasvatuses õpetajad olid parajad kisakõrid, kes olid valmis oma laste võidu nimel viimse hingetõmbe ja vereatilgani võitlema. Päev sujus tegelikult päris hästi. Kuidagi suutsime paljud õpetajad välja vihastada, kuid sellest õppisime, et kohtunikel peab olema kindel meel ja paks nahk.

Meil oli väga lõbus ja tore nädal: me ei passinud niisama, vaid tegime rasket ja tänuväärset tööd. Soovitan kergejõustikuhuvilistel järgmisel aastal langetada otsus just selle valikaine kasuks.

KÕNE- JA VÄLJENDUSKUNST

RENE MÖTTUS, 11H

Esimese perioodil otsustasin valikaine „Kõne- ja väljenduskunst“ kasuks. Väga värvilist ja huvitavat seltskonda juhendas oma ala spetsialist Heino Pall. Ta on ise näidelnud rohkem kui 20 aastat, nüüd tegeleb peamiselt lavastamisega, seega on tema juhendajana mees omal kohal.

Viis päeva kulusid hääleharjutustega tutvumiseks, teksti analüüsimiseks, selle ette kandmiseks ja laval ühe kõne pidamiseks. Iga päev enne tekstidega tööle asumist tegime põhjalikult hääle ja keha soojaks, kasutades erinevaid harjutusi ja mängu.

Esimesel päeval saime omavahel tuttavaks ja rääkisime põgusalt endast, Heino juhatas töö sisse ja rääkis, mis meid ees ootab. Järgmistel päevadel viis ta meid kursisi hääleharjutustega, analüüsisime luuletusi, lugesime

soovi korral ette teksti ja saime kohe konstruktiivset tagasisidet. Nädala jooksul õpitu võttis kokku vii-

mane proovikivi, milleks oli üksinda laval kõne pidamine. Teksti võis ette valmistada või kohapeal improviseerida. Me olime hoolega valmistunud ja kõik said suurepäraselt hakkama.

Mina jäin valikainega väga rahule: valitses vaba õhkkond ja sain tunda õppida uusi põnevaid inimesi. Kõige rohkem sain juurde laval esinemise julgust. Lisaks kõne- ja väljenduskunstiga haakuvale pajatas Heino meile ka muudest elutarkustest, mis oli samuti kõitev. Soovitan seda valikainet kõigile, kes soovivad ennast tõhusamalt väljendada õppida, esinemiskrambist üle saada ja oma häält tööriistana etemini kasutada.

LOOVA ELU PRAKTIKUM

KEITY JOHANSON, 11H

Minu esimese perioodi valikaineks oli „Loova elu praktikum“. Valikainet viis läbi ja juhendas Maris Kilk. Nende viie päeva jooksul, mil „Loova elu praktikum“ aset leidis, tegime väga palju erinevaid harjutusi mõtlemise ja käitumise arendamiseks ning õppisime

ennast ja teisi paremini tundma. Igat päeva alustasime lühikese, kuid väga lõõgastava meditatsiooniga, hommiku juurde käis päikesetervitus. Põrandale asetatud küünlad, mille igauks oli kaasa võtnud, löid väga hubase ja mõnusa õhkkonna.

Kõikidel päevadel arutasime mingite kindlate teemade üle, näiteks armastuse, pere, käitumismustrite jne üle. Väga palju pidime rääkima enda kogemustest ja ennast teistele avama. Esialgu oli veidi keeruline oma tundeid ja mõtteid kõigile grupiliikmetele jagada, kuid natukese aja möödudes muutus see lihtsamaks ning kõik olid avatumad ja mõistvamad. Lugesime teemakohast kirjandust, mis aitas süveneda ja räägitavast paremini aru saada.

Meil käis külas Chicago kunstnik Eddie, kellega mängisime kunstiga seotud mängu ning rääkisime kunsti loomusest. Vaatasime tema töid ning kuulsime veidi tema elust ja sellest, miks ta üleüldse kunstiga tegeleb. Arutlesime pidevalt teemadel, mis panid tõsiselt mõtlema elu ja kõige selle üle, mis meid ümbritseb. Läksin iga päev koju hoopis uue ja teistmoodi mõtleva inimesena.

Ühel päeval käisime kogu grupiga juhendaja Marise juures Verioral, kus valmistasime mehhiko toitu, jõime teed ja jagasime jällegi oma kogemusi erinevatel teemadel. Kui inimesed oma üleelamistest või juhtumistest rääkisid, tulid nii mõnelgi tihti pisarad silma. Muutusime emotsionaalseks, kuna meid ümbritses alati väga soe ja toetav õhkkond ja inimesed, kellele julgesime end avada ja nõrgemast küljest näidata.

Selle valikaine jooksul hakkasin palju rohkem väärtustama asju, mida varem võib-olla tähelegi ei pannud ning mis ei tundunud olulised, kuid lugedes erinevaid tekste ja kuulates juhendaja juttu, muutus nii mõnegi asja väärtus. Õppisin inimesi kuulama ning neile nõu andma, õppisin, kuidas mingites olukordades mõistlikumalt käituda ning kuidas olla parem ja mõistvam kõige suhtes.

Olen väga rahul ja õnnelik, et just sellise valikaine kasuks otsustasin, kuna tunnen, et see oli täpselt see, mida ma vajasin, ning ma nautisin igat hetke. Soovitan seda valikainet kõigile inimestele, kellele meeldib mõelda ja arutleda erinevate iseennast puudutavate teemade üle, õppida nägema asju teise pilguga, mõtlemist ja maailmapilti avardada.

LUMELAAGER

ASTRID ERIK, 11L

Võru Suusaklubi traditsiooniline lumelaager toimus sel aastal 17.-29. novembril taas Põhja-Soomes Levil. Võru Suusaklubi liikmete seas on mitu Võru Gümnaasiumi noort, Leville sõitis neist kuus: Kevin Pedras (10R), Karl Sebastian Dremljuga (10R), Astrid Erik (11L), Andre Viitkin (11R), Karel Nagel (11R), Art Kristjan Olesk (11R). Eriti tore on asjaolu, et Võru Gümnaasium võimaldas panna lumelaagri kirja valikainena, andes sellega suurepärase võimaluse ühitada pikk treeninglaager koolitööga.

Asusimegi neljapäeva, 16. novembri õhtul koos treener Asko Saarepuuga Võrust Lapimaa poole teele. Kõigepealt sõitsime Tallinnasse ja sealt 07.30 väljuva laevaga Soome. Ikka selleks, et juba 17. novembri õhtuks sihtpunkti jõuda. Helsingist on Leville ligikaudu 994 kilomeetrit, mis teeb umbes 12 tundi autosõitu. Pika ja ka pisut väsitava teekonna järel jõudsimme vahetult enne südaööd kohale ning saime hubastes mökkides end järgmiseks hommikuks välja puhata.

Lumelaager sai hoo sisse juba laupäeva hommikul, kui peale treeneri valmistatud hommikupudru söömist asusime Levi suusaradadele trenni tegema. Üldiselt sarnanesid kõik laagripäevad üksteisega: hommikul ja õhtul olid treeningud, mis kestsid 1,5-3 tundi ja neid oli laagri jooksul üheksateist. Mõnel laagriõhtul vaatasime koos treeneriga päeva jooksul treeningutel filmitud videoid, et analüüsida suusatehnikat. Samas

saime ka kohe treenerilt nõu ja näpunäiteid, kuidas seda paremaks lihvida. Ülejäänud laagriõhtud puhkasime ja valmistusime uueks päevaks. Neljapäeval, 23. novembril oli meil puhkepäev. Saime käia kohalikes poodides, osta kaasa suveniire, maiustusi või lihtsalt jalutada.

Kõige külmem treeningpäev Levil oli kolmapäev, kui termomeeter näitas -17°C, tuulekülma oli aga -23°C. Külma ilma tõttu pidi treener treeningkava natuke muutma ning kiire treeningu ja kontrollvõistluse asemel oli hoopis pikem ja rahulikum treening. Kõige külmemaks päevaks see Lapimaal siiski ei jäänud, sest puhkepäeval ehk neljapäeval näitas ilmateade koguni -27°C tuulekülma.

Rajad on Levil alati hästi hooldatud. Ilus talveilm on eraldi boonuse treeningutele. Igale Suusaklubi liikmele on lumelaagris osalemine tähtis osa hooajaks valmistumisel.

Eesreas paremal meie treener Asko Saarepuu. Tagareas vasakult meie kooli õpilastest: Astrid Erik, Andre Viitkin, Karel Nagel, Karl-Sebastian Dremljuga, Kevin Pedras, Art Kristjan Olesk

MAAILMA USUNDID

ELE LAKS, 11L

Valikaine „Maailma usundid ja Eesti usuline maastik“ juhendaja oli meie kunstiõpetaja Merit Süving. Viie päeva jooksul tutvusime põhjalikult üheksa suurima religiooniga ja tutvusime Eestis leiduvate usulahkude põhimõtetega.

Nendeks üheksaks religiooniks oli hinduism, budism, judaism, ristiusk, shikism, sintoism, taoism, islam ja bahai. Vahelduseks oli ka mõned lõbusad tegevused. Näiteks budismist rääkides joonistasime munkade kombel liivaga mandalaid.

Valikaine oli hea viis avardada silmaringi ning saada teada, kuidas usk on üht või teist piirkonda mõjutanud. Väga huvitav oli piibli juures teada saada, et kirikutes põletatava vaigu nimi on mürr. Samuti viskas õpetaja islamist rääkides burka selga ning andis ka õpilastele proovida, mis tunne on seda kanda seda. Minul jäi burka selga proovimata, aga kaasõpilaste sõnul oli see väga ebameeldiv ning vangistav tunne.

Kursus oli väga huvitav ja mõnus lõõgastus rutiinsele õppetööle, andes arvestustest väsinud õpilastele võimaluse veidike puhata.

PSÜHHOLOGIA

LORETTA AGANITS, 11H

Käesoleva õppeaasta esimese valikainete nädala raames oli minul võimalus läbida „Psühholoogia“ kursuse. Selle valikaine juhendajaks oli meie kooli õpilasnõustaja Kadri Raag.

Valikainete nädala esimesel päeval avanes suurepärase võimalusega „Psühholoogia“, „Inimese anatoomia ja füsioloogia“, „Loova elu praktikum“, „Maailma usundid ja Eesti usuline maastik“ ning „Argumenteerimine ja väitlemine“ valikaine õpilastel kuulata Eesti Teaduste Akadeemia teaduspäeva raames psühholoogiaaloenguid. Akadeemik Jüri Allik esines teemal „Psühholoogia rõõmud ja valud“, dr. Katariina Laas rääkis teemal „Uimastid“ ning dr. Astra Schults teemal „Kas keel teeb inimeseks?“.

„Psühholoogia“ kursuse eesmärgiks oli saada eluks vajalikke teadmisi antud aine erinevatest valdkondadest ning anda ülevaade psühholoogiast kui inimese käitumise ja mõtlemisega tegelevast teadusest. Kursuse teoreetilist osa elavdasid teemaga haakuvad psühholoogia-alaseid katsed, ühised grupitööd ning erinevatest eksperimentidest videote vaatamine. Kodutööna saime ka ise nädala jooksul ühe vaatluse läbi viia. Iga õpitud teema lõpus tegime teadmiste kindistamiseks Kahoot'is tunnikontrolli.

Kursus oli väga õpetlik ning paeluv. Kõige enam äratasid huvi teemad, mis puudutasid mälu, tähelepanu, taju ja emotsioone. Samuti oli väga põnev teema grupikäitumine. Sain väga palju uusi teadmisi, mis edaspidi aitavad mul laiemalt mõista nii enda kui kaaslaste käitumist. Psühholoogia kui teadusharu on väga lai ja nädala jooksul jõudsime selle aine kohta saada vaid esimesid teadmisi. Samas andis nädal innustust ja tekitas huvi uurida tulevikus rohkem antud teadusharu teemade kohta.

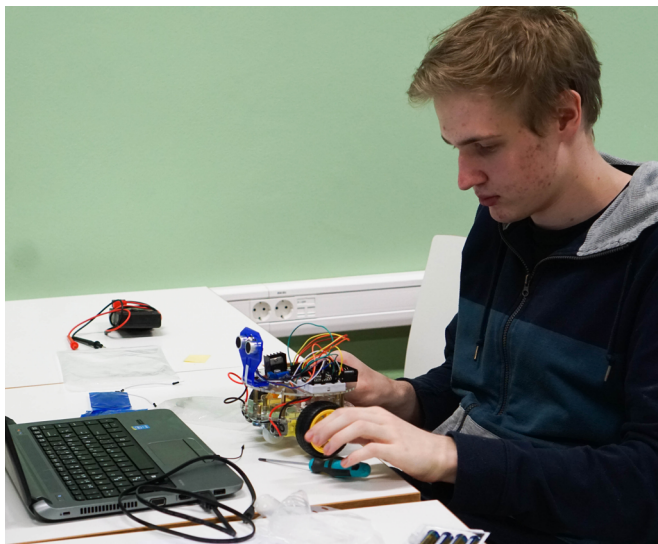
ELEKTROONIKA JA ROBOOTIKA

OTTO KITSIK, 11R

20. - 23. novembril toimus valikkursus, mille eesmärk oli tutvustada elektroonikakomponentide praktilist kasutamist ja programmeerimist. Kursuse läbiviijad olid Arvi Pihus ja Aare Rätsepp.

Esimesel päeval anti meile Raspberry Pi miniarvuti ja sülearvuti, mille me pidime omavahel võrgu kaudu ühendama. Protsess oli lihtne ja vajadusel sai juhendi või õpetajaga konsulteerida. Sellele järgnes lihtsamate elektroonikaskemide ehitamine jooniste abil.

Järgnevatel päevadel raskusaste üha tõusis ja kaasati ka Python-is kirjutatud programmide abil LED-valgustite juhtimist. Sai juhtida ka igasuguseid muid komponente. Nende hulgas oli näiteks heliandur, mis mängis soovitud noote ja võimaldas kannatlikul inimesel ta isegi äratuntavat muusikat mängima panna. Hilisemates ülesannetes kasutasime ka Arduino mikrokontrollerit. Viimasel päeval võeti käsile robotauto ehitamine. See osutus juba suuremaks väljakutseks,

kuna otseselt mingit juhendit polnud. Küll aga oli olemas üks juba kokkupandud robotauto, mille põhjal saime etteantud komponentidest ehitada enda oma. Kui see oli valmis, siis sai talle peale laadida igasuguseid programme, mis panid ta teistmoodi liikuma, takistustele reageerima ja ka muud.

Kursuse jooksul saime palju uusi teadmisi elektroonika ja robootika alustest. Selline baas on juba piisav, et huvi korral saaks ka ise hakata asja lähemalt uurima ja sellega tegelema. Soovitan seda kursust kõigile, kes huvituvad tehnoloogiast, ja ka neile, kes pole selle valdkonnaga eriti kursis. Silmaringi avardamine ei tee kunagi halba. Ülesanded on üpris lihtsad ja peaksid olema hoomatavad kõigi jaoks.

TEGIME MUUSIKAT!

HANNA-REET RUUL, 11H

Esimese perioodi valikainete nädalal aset leidnud kursuse „Teeme muusikat: Kontsertkava eesti kerge- ja klassikast“ andis nii vanadele kui uutele muusikutele meie koolis palju uusi kogemusi ja oskusi.

Proovidega hakkasime tegelikult pihta varem, et valikainete nädalal lihvisime esitust. Alustasime ühislaulude õppimisega, panime paika pillimehed ning kava. Kuna meie juhendaja Silja Otsar õpetab ka Parksepa Keskkoolis, pidime tegema iseseisvat tööd, kuni tal tunnid teises koolis antud said. Niisiis, esmaspäeval oli meie „õpetajaks“ Kaari 12. humanitaarklassist. Tuletasime lood meelde, tegime segasemad kohad selgeks ning kui Silja jõudis, kandsime need ette.

Teisipäev oli tegus tööpäev. Alustasime u kell 9: laulsime hääle lahti, panime pillid häälele ja asusime tööle. Sel kursusel said kõik end proovile panna. Mina sain näiteks õpetada kitarrit ja mängida bändis bassi. Üks võtsid kitarrit esimest korda kätte, teine sai dirigeeri-

miskogemuse, kolmas olid esimest korda kontsertmeister või soololaulja, neljas mängis esimest korda trummi. Lisaks sellele saime ka natuke solfedžotunde (need, kes olid varem muusikaga juba kokku puutunud, said sellest rohkem kasu). Õppisime, kuidas välteid rütmiliselt väljendada ja mida erinevad lühendid akorde mängides tähendavad (nt Asus4, DM7 jms).

Meile anti ka iseseisev ülesanne: pidime rühmadega panema kokku kaks rütmilist pala. Võisime kasutada pille, oma keha, potte, panne ja nii edasi. Kuna koos oli väga loominguline kamp, tulid ka need väga lahedad. Ka kavasse sai nime taha kirja panna, kes mängis nt kääre või riivi.

Iga „Teeme muusikat“ kursus tähendab seda, et nädala lõpus on kontsert. Seekord tuli meil segakoori laager otsa, mistõttu tegime reedel proovikontserdi. Esinesime õpetajatele, kes Quantumi raames meie kooli külastasid. Kontsert oli menukas ning saime väga head tagasisidet. Andsime veel kaks kontserti: üks

teisipäeva õhtul ja teine kolmapäeval klassijuhataja-tunni ajal. Ka need õnnestusid ning paistis, et läksid publikule hinge.

„Teeme muusikat“ on suurepärase kursus, sest saab koos musitseerida ning need, kes pole varem musitseerinud, saavad võimaluse esineda ja õppida. See kursus ei nõua tiptasemel muusikuid, vaid inimesi, kes tahavad laulda, tantsida ja heas seltskonnas pilli mängida. Mina naudin südamest muusika tegemist - ükskõik mis žanris - ja võimalus nädal aega sellega tegeleda on puhas õnn.

VÖRKPALL

MATTIAS HUMA, 11H

Valikkursuses tutvusime võrkpalli ajaloo, määrustega, kohtunikutööga, väljakumängijatega ja tegelesime praktiliste tegevustega. Tunnid toimusid Võru Spordikoolis. Esmaspäevast kolmapäevani alustasime päeva teoreetiliste tundidega, mis kestsid tund aega. Peale teoreetilist osa tegelesime praktiliste asjadega. Neljapäeval toimus test võrkpallireeglite ja kõige muu peale, millest olime rääkinud. Kõik osalenud sooritasid testi edukalt.

Esimeses teooriatunnis rääkis juhendaja Argo Käpa võrkpalli ajaloost. Õpetaja rääkis ka esimestest võrkpallidest ja ala muutumisest aja jooksul. Teisel ja kolmandal päeval rääkis juhendaja võrkpallimäärustest, mänguväljaku mõõtmetest, mänguväljaku joonte tähendusest, mängijate asetusest väljakul, mängijate õigustest ja kohustustest. Lisaks räägiti kapteni õigustest, võistkonna suurusest, käitumisnõuetest, väärkäitumisega kaasnevatest trahvidest ja paljust muust. Eriti palju rääkis õpetaja libero-mängijast ja tema õigustest.

Praktilist tegevust ehk võrkpallimängu alustasime soojendusega. Seejärel tegelesime sööduga ning ja erinevate harjutustega. Harjutasime ka võrgul lööki ning

servi. Päeva lõpetasime võrkpallimänguga, kus igas mängus oli keegi õpilastest kohtunik. Samuti rääkis õpetaja, miks võivad mängijad tahta kohtunikku ära süüa. Sai selgeks ka, et isegi kui mängijatele ei meeldi kohtuniku otsus, peavad nad seda siiski austama. Viimasel päeval toimus turniir kaaslaste vahel.

Esimesel päeval mäng eriti ei edenenu, kuid mida päev edasi, seda paremaks muutus mäng. Eriti tunnustas Argo Käpa meid teisel päeval. Ainukese asjana oleks soovinud, et see nädal oleks kestnud kauem.

**VAATA
VIDEOT
KONTSERTIST**

TOIDU-JA PORTREE-FOTOGRAAFIA

HANNELA VÄHI, 11L

Võru Gümnaasiumis toimus 20.-24. novembril valikainete nädal. Mina valisin aasta alguses endale toidu-ja portree-fotograafia kursuse, mida juhendasid fotograafid Hanna Odras ja Saara-Nette Tõugjas.

Esmaspäeva hommikut alustasime sissejuhatusena fotograafiasse, õppisime tundma foto olemust ja fotograafia põhimõisted. Päeva teine pool jätkus kaamera tundma õppimise ja sätete muutmise (ISO, ava ja säriaeg). Päeva jooksul vaheldusid erinevad praktilised ülesanded.

Teisipäev algas valguse ja valguse liikidega, loomulik ja tehnilik valgus. Peale valguse tundma õppimist seadistasime kaamera, meisterdasime fooliumist ja valgest paberist ning papist reflektori. Sellele järgnes portree-fotode ülesanne. Peale lõunasööki tehti sissejuhatus toidufotograafiasse. Meid jagati kolmesteks gruppideks, et saaksime kolmapäeval hakata erinevaid toite pildis-

tama. Iga grupiliige sai endale ülesande: kes oli fotograaf, kes stilist, kes kaadritagune fotograaf.

Kolmapäev algaski sellega, et pidime pildistama kolme rooga, mille olid valmistanud meie kooli õpetajad. Meie grupp sai loosi tahtel punapeedipirukad, õunaroosid ja süldi. Sült jahmatas meid kõiki. Esialgu ei tulnud üldse pähe, kuidas ja mismoodi sülti pildistada võiks. Lõpuks leidsime lahenduse ja tulemusoloodatust parem. Toitudesättimine ja kokkusoobitamine oli väga huvitav ja midagi täiesti uut. Teisalt väga väsitav, sest selline töö vajab intensiivset mõtlemist. Tulemus oli väga hea. Päev lõppes sellega, et saime kõiki õpetajate tehtud toite maitsta. Need olid ülimalt head. Ma sain palju uusi retsepte, mida katsetada.

Neljapäeval õppisime piltide töötlemist programmiga Lightroom. Iga grupiliige sai ühe toidu ning töötles seda. Pildid olid juba fotoaparaadis väga ilusad, pärast töötlemist töötlemist veelgi ilusamad ja ahvatlevamad. See programm tundus algul raske, kuid kõik oli õpitav ja arusaadav. Tulevikus tahan kindlasti seda piltide töötlemisel kasutada.

Reedese päeva tegelesime teadmisterohke nädala toidupiltide ja kaadritaguste piltide väljaprintimisega. Pildid panime üles kooli esimese korruse koridori. Tagasiside selle kursuse kohta on väga hea. Varem pole mul fotograafiaga kogemust olnud, kuid see nädal andis mulle palju uusi teadmisi minu fotoaparaadi ja fotograafia kohta.

MIS TEHTUD?

OBSERVATOORIUMI- KÜLASTUS

MARTEN MARK, SULO SOE

22. september 2017

Reedesel hommikupoolikul, kui sööklast antud toit oli kätte saadud ja kõik teised klassid juba startinud, asus 11R Tartu Observatooriumi poole teele.

Päeva tegevus toimus peahoones. Algul tutvustati seda asutust, pärast väikest ekskursiooni hakati kohe piinama töölehtedega. Meid jaotati gruppidesse satelliidipiltide järgi. Nimelt sai igaüks ühe puslejupi, mille abil pidi kokku saama pildi. Pusle abil moodustusid grupid, mis said endale teema. Iga grupp pidi täitma kaks töölehte ning lõpuks tegema esitluse selle põhjal, et oma klassikaaslastele tutvustada, mida nad õppisid. Samuti sai kätt Kahoot!is proovida, võitjad said mõlemad endale särki. Pärast seda meisterdas igaüks endale spektromeetri. Uue töölehe alusel hakati erinevaid esemeid uurima ja valguse kiiri võrdlema. Kiirivaadeldi hõõg- ja laelambis, lehtedes, isegi porgandisupis.

Enne kojusõitu tegime peahoone ees grupipildi, et jäädvustada 11R klassi õppekäik Tartu Observatooriumisse. Tee peal avaldati soovi külastada poodi, aga bussi ette neid tagaistme hõikeid ilmselt ei kuulnud, sest peatust ei tehtud. Järgmine kord tuleb minna ja küsida. See reis oli kõige informatiivsem senistest õppekäikudest. Julgeme järgmistele reaalikatele soojalt soovitada.

INSENERIA KARJÄÄRIPÄEV

LAURI PUDERSEL, JOOSEP KIKAS, 11R

Reedel, 3. novembril toimus Tallinna Tehnikakõrgkoolis inseneria karjäärpäev. Üritusel osales ka kaks soovijat Võru Gümnaasiumi 11R klassist. Hommik algas vara, juba kell 4.45 pidi bussi peal olema, et jõuda kella 10.00 kohale. Koolis tervitas meid soe vastuvõtt: inimesed olid rõõmsad ja helled kooliga seonduva “nänni” jagamisel. Kohapeal olid erinevate firmade lauad üles seatud, kus tutvustati ettevõtte tegevusi ning jagati flaiereid ja paljudes kohtades ka kommi. Lauad olid üles pannud näiteks Elron, Elektrilevi, Innove, ABB, Scania jpm.

Päev algas kell 10:00. Avasõnad lausus Tallinna Tehnikakõrgkooli rektor ja päeva juht Enno Lend. Peale seda hakkasid end tutvustama erinevad ettevõtted ja firmad. Ettekannetest jäi meelde näiteks fotod puidust pilvelõhkujatest, robot, kes/mis oli ühel esinejal kaasas. Peamiselt toonitasid esinejad reaalinete teadmiste vajalikkust, vastasel juhul ei ole inseneria valdkonda asja. Vahepeal saime käia keldrikorrusel söömas. Esitlused kestsid 13.00ni. Peale seda algas vestlusring “Kuidas koostöös inseneri elukutset populariseerida?”, kus üheksa inimest arutlesid antud teema üle.

Kell 14:00 algas Goldbergi masina võistlus, kus demonstreeriti valmistatud masinaid. Peavõiduks oli reis Rootsi superauto Koenigseggi autotehasesse. Võistluse võitis Võru Kreutzwaldi Kool. Autasustamine algas kell 16:00 ja peale seda pakuti kõigile torti. Oli ääretult huvitav ja sisukas päev. Saime suhelda ettevõtete juhtidega ja kuulata nende nõuandeid. Aitäh koolile hea võimaluse eest!

KOHTUMINE TRIIN KATARIINA TAMMERTIGA

CÄTLI MÄRTIN, 11L

Hubases koolisööklas kohtusid 11. klassid 8. novembril ajakirjaniku ja kirjaniku Triin Katariina Tammertiga. Ta on sündinud ja koolis käinud Tallinnas, kuid tänaseks on elutee toonud ta Võrru. Soov saada kirjanikuks oli külalisel juba väiksest peale, kui kujunesid välja tema tugevad küljed - eesti keel ja kirjandus.

Kuigi Triin oli väga edukas keskkoolis, välistas ta kirjanikuks saamise, see unelm tundus lausa utoopiline, sest ta arvas, et tal puuduvad igasugused kogemused ning ta on liiga noor, et olla hea kirjanik. Siiski tahab ta teha tööd, mis teda õnnelikuks teeb, ning olla kogu aeg uus. Peale keskhariduse omandamist läks meie külaline ülikooli inglise filoloogiat õppima, mis talle aga liiga üksluine tundus, ning kahe kuu pärast proovis ta läbida raamatupidamiskursused, aga jättis needki pooleli.

Tädi, kes kirjanikku alati inspireerinud oli, soovitas Tartu Ülikooli kui ainukest mõeldavat kohta, kus haridusteed jätkata. Nii võttiski Triin suuna Tartusse ajakirjandust ja kommunikatsiooni õppima. Vahelduva eduga kestsid õpingud 9 aastat.

Peale ülikooli töötas Triin Katariina ajalehe Postimees reporterina. Talle valmistasid rõõmu uued huvitavad inimesed ning see, et ta saab lugejatele edasi anda emotsioone. Järgmiseks avanes tal võimalus olla juba 25-aastaselt proovida kätt naisteajakirja Trend peatoimetajana. Kui ka see oli end pidevalt korduvate teemade tõttu ammendanud, hakkas Triin projekti-

juhina vastutama Estonian Airi paradaajakirja ning sotsiaalmeediakanalite strateegia ja sisuloome eest. Kuigi kuulsus ja raha oli käe-jala ulatuses, lahkus ta töölt ja temast sai vabakutseline kirjanik kuna kirk lugemise vastu oli temas ikka veel olemas.

Esimene romaanivõistlus ei läinud paraku kuigi hästi, ta õppis seda, et alati ei pruugi viga olla just temas. Peale raamatute huvitab teda psühholoogia, nagu mindfulness ehk teadvelolek. Kohtumise jooksul mainib ta, et elus on tähtis olla õnnelik, see toob ka elus edu. Lektor soovitas kaht mõttemängu. Esiteks seadis külaline meid olukorda, kus me oleme võitnud lotoga tohutult raha, ja küsis, mis me selle rahaga peale hakkaks. Seejärel tõi ta näited, et lotovõitjad on tihti pärast suure raha äraiskamist palju õnnetumad kui varem. Teiseks olime mõtteliselt olukorras, kus meil elada on jäänud piiratud aeg, see aitab tihtilugu kiiremini igasuguseid otsuseid vastu võtta ning hakata elu rohkem hindama.

Praeguseks on külalisel ilmunud juba kolm romaani ja Igor Mangi elulooraamat; kolm teost on pooleli. Inspiratsiooni ammutab Triin Andrus Kivirähist. Südametsoojad raamatud, mida ta ka noortel soovib lugeda, on näiteks Paulo Coelho „Alkeemik” ja Eckhart Tolle „Siin ja praegu: kohaloleku jõud”. Veel rõhutas Triin Katariina Tammert, et inglise keelest mõjutatuna kahaneb eesti keele korrektsus. Emakeele valdamine nüanssides on aga ülioluline intelligentsuse näitaja, seetõttu paneb kirjanik noortele südamele - lugege raamatuid, mis parandavad eesti keele oskust ja rikastavad sõnavara.

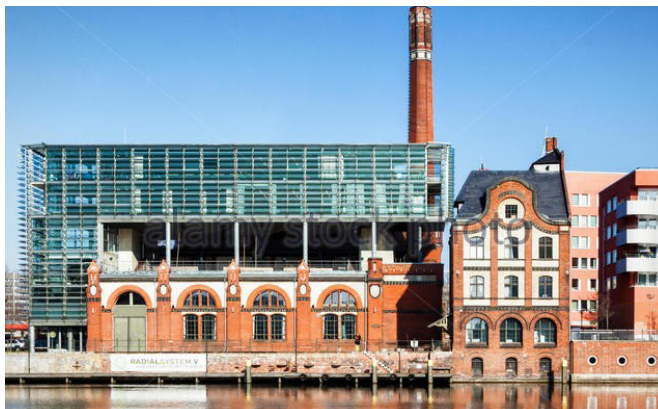
EUSTORY RE:MEMBER EUROPE 2017

GERT RÜÜTLI, 12R

Osalesin XVIII EAÜSi õpilaste ajalooalaste uurimistööde võistlusel Eesti Vabariigi Presidendi auhin-

dadele 2016/2017 õ/a ning sain õiguse kandideerida EUSTORY rahvusvahelisele konverentsile RE:MEMBER EUROPE Berliinis 6. – 10. oktoobril 2017. EUSTORY on organisatsioon, mis toetab uurivat õppimist ja ajalooalaste uurimistööde korraldamist 25 Euroopa riigis. Osalemiseks oli vaja head tulemust oma riigis korraldatud võistlusel, suhtlemisvalmidust ja motivatsioonikirja. Kandideerijate hulgast valiti välja 100 noort.

6. oktoobril jõudsid osalejad Berliini, oli mõningaid tõrkeid, sest üle maa oli liikunud Xavieri torm. Saime kokku koordinaatoritega ning pärast mõningast ootamist jõudsimme hostelisse. Tubades oli 3-5 inimest. Kaugemalttulijatele olnud probleeme, ainult Saksamaal, sõime ning õhtul vaatasime üle maja, kus veetsime järgmised päevad. Samal õhtul oli ka tutvumisüritus.

Pildil: Radial System V – Berliini üks kunsti ja kultuurikeskustest, mis on ümber ehitatud endisest pumbamajast. Selles majas töötasime järgmistel päevadel.

Kuna riikidel on erinevad uurimisteed (Eesti teemaks oli „Eesti iseseisvumise eeldused“), siis ka suuri teemasid oli kuus: Vene revolutsiooni pärand, populism, vägivald, lapsepõlvemälestused sunnitud migratsioonist, kriitiline lähenemine libauudistele ning ajaloo ja poliitika lõimumine Euroopas.

7. oktoobril alustati sisulise tööga. Avaüritusel rõhutati ajaloo võtmerolli nii tänapäeva mõistmisel kui ka tulevikudialoogide pidamisel. Meie ühisülesandeks sai koos juhendajatega arutleda selle üle, kuidas olevikku ja tulevikku siduda, arvestades nii ajaloolise kogemusega kui ka selliste protsessidega nagu renatsionalism, poliitiline radikaliseerumine, migratsioon ja sõja tagasitulek Euroopasse. Minu töögrupi teema oli „Vene revolutsioon“.

Pildil: Meid oli töögrupis 11 - Rootsist, Leedust, Norrast, Saksamaalt, Irimaalt, Bulgaariast ja Eestist.

Esimesel päeval tekkis meie töörühmas segadus – me ei suutnud jõuda ühisele arvamusele töö tegemise ja eesmärgi osas. Rühmajuhil oli teistsugune tööplaan ja nägemus, mis ei vastanud teemale.

8. oktoober - leidsime ühise keele ja hakkasime uurima nelja riigi - Bulgaaria, Norra, Leedu ja Eesti - sidemeid Nõukogude Venemaaga ja Nõukogude Liiduga. Grupp jagunes veel omakorda kolmeks: 1) kunstiline lähenemine - video; 2) kirjutamine – artikkel vasakpoolsetest parteidest 20. sajandil; 3) uurimine – oma kodumaa näited. Mina olin kolmandas rühmas ja sain rääkida punaste võimust 1917/1918; Vabadussõjast ja Tartu rahust; MRPst, nõukogude võimu kehtestamisest ja Eesti okupeerimisest; represseerimisest ja

küüditamisest; vasakpoolsusest, venestamisest, vene sümbolitest, mälestistest, meie presidendi ametirahast Moskvast, Lenini ausammastest, praegustest seadustest näiteks sümbolite/ märkide kasutamise osas jne.

Vahepeal tehti erinevaid uuringuid kõigi laagrilistega koos: pidime ütlema ühe sõna, mis esimese asjana meelde tuleb, andma intervjuud oma riigi sidemetest Nõukogude Venemaa ja Nõukogude Liiduga ja rääkima, mis meeldib meile selle laagri juures kõige rohkem. Mulle meeldisid teised inimesed, kuna kõik olid sõbralikud ja huvitatud.

9. oktoobril korraldati linnaekskursioon. Meie grupile oli ette nähtud ka väike jalutuskäik – nägime Aleksanderplatzi, Potsdami väljakut, Riigipäevahoone, presidendi residentsi, keiser Wilhelmi mälestuskirikut, Maarja kirikut.

Sama päeva õhtul esitasime oma tööd suures auditooriumis. Saime üksteise töödega tutvuda ning lõpetuseks olid pidulik õhtusöök, tänamine ja hüvastijätupidu.

10. oktoober. Viimasel päeval käisin veel natuke linnas ringi, ostsin mõned asjad ning kell 15 olin lennujaamas, et alustada koduteed.

Minu jaoks oli see reis palju toredam, huvitavam ja harivam, kui ma oleks esialgu osanud oodata. Alguses olin natuke ebakindel. Arvasin, et ei tea teemast kuigi palju, aga kõik osutus väga lihtsaks. Kindlasti jääb see reis pikaks ajaks meelde ning soovitan kõigil EUSTORY programmides osaleda, et suhelda teiste inimestega erinevatest kultuuridest ning maadest.

MISA VIKTORIIN

KAJA KENK, ajaloo- ja ühiskonnaõpetaja

Me osalesime sel aastal teist korda Integratsiooni ja Migratsiooni SA Meie Inimesed korraldatud veebipõhisel viktoriinil. Meie kool saavutas gümnaasiumite arvestuses I koha. Suur tänu kõigile! Viktoriini eest oli võimalik saada 66 punkti. Meie kõige tublim, Karolin Ossip, saavutas 55 punktiga üleriigiliselt 15. ja piirkondlikult 2. koha.

Kui meeskonnana suudame ühtsena tegutseda, siis tulemuste osas on meil veel päris palju arenguruumi. Loodan, et saame järgmisel aastal jälle mõõtu võtta.

Allpool on välja toodud iga klassi kolm kõige tublimat ja need, kes ka eelmisel aastal olid oma klassi kolmikus on esile tõstetud „rasvaselt“.

PARIMAD TULEMUSED

10H Helery Luik (46p), Angela Häälme (45p), Anastasija Firsanova (44p)

10L Heliis Põder (47p), Rainis Tsänk (42p), Merliis Muusikus ja Anette Rauk (40p)

10R Saara Denisov (49p), Karl Jürgen Lööper (41p), Hando Allmann (39p)

11H Vanessa Helm (50p), Laura Ossul (47p), Linda-Loora Pruuli (45p)

11L Priit Tigane (48p), Ivo Allas (47p), Tanel Peelo (41p)

11R Karolin Ossip (55p), Annabel Kuklane (51p), Melani Mai Kruuda (46p)

12H Annabel Dontsov (54p), Anette Pilt (53p), Marleen Käapakaust (48p)

12L Helen Karita Räm (49p), Risto Zopp (48p), Agneta Vilberg (47p)

12R Gert Rütli (54p), Annabel Huik (53p), Kristi Teder (47p)

KLASSIDE KESKMISED TULEMUSED

KLASS	2016/2017	2017/2018
10H	-	29,70
10L	-	28,64
10R	-	27,14
11H	35,51	35,43
11L	31,63	29,89
11R	34,10	32,53
12H	37,58	33,06
12L	33,75	34,70
12R	33,58	36,50

REBASTE RISTIMINE

VESTA PILLE, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Sel aastal ristiti VG-s rebaseid alles 08. novembril. Põhjusi oli mitu, üks neist hea idee puudumine. Sõna „november“ haakus A. Kivirähki samanimelise romaaniga ja siit kasvaski välja mõte, et 10ndikud võiks olla kratid, kes peremehi usinasti teenivad ja neile vara kokku tassivad.

Hommik algas meeleoluka võimlemisega, kratte utsitas mõisnik Kristo-Davo Kons. Hoogsa treeninguga üles äratatud kratid jagati peremeestele kätte. Iga abiturient oli enne endale krati(d) loosinud ja nüüd märgistas ta oma teenri ära ning andis talle ülesande: kes tassis sangpommi, kes rehvi, kes oma peremeest. Mänge ja võistlusi jagus vahetundideks ja pärast tunde. Kõik, mis kratt autasuna välja teenis, viis ta oma isandale. Koolipäeva vältel end tõestanud kratid andsid vande, millega nad võeti VG õpilaspere täieõiguslikeks liikmeteks:

„Mina, Võru Gümnaasiumi rebane, töotan pühalikult püüelda vaimse valgustatuse, teadmiste, hariduse ja loominguksuse poole, nii nagu seda on teinud minu kallid peremees. Kinnitan, et õpin hoolega, hoian alati oma kooli lippu kõrgel, austan kõiki õpetajaid, kaasõpilasi ja ennast. Luban pühaks pidada endast vanemaid ja targemaid ning lasta nad sööklajärjekorras ette. Ma ei puudu mitte ühestki tunnist ka siis, kui loodusjõud mind takistavad. Annan endast kõik, et olla õnnetu, sest ma pole õnnetundi ära teeninud. Kus viiga näen laita, seal tulen ja aitan. Käesoleva dokumendiga saab minust inimene ja ma saan oma kalli isandaga võrdväärseks.“

10ndikud kiitsid ideed ja arvasid, et sellest võiks saada traditsioon. Mõte teha keegi teise omandiks tõi päeva põnevust nii kratile kui tema omanikule. „Mulle meeldib, et jumal annab ülesandeid, mida peab täitma. Ise tahaks ka 12ndas kedagi kamandada. Pärisk huvitav on olnud endast 3. isikus rääkida, jaga-

da kõigile, kel mustad teksad jalas, salvrätikuid ning kanda kaasas kanamuna. Mina pean tunni alguses ja lõpus vilistama, nii et peremees kuuleb, “ jagasid kratid muljeid. Kõlas ka etteheiteid peremeestele: mitte kõik polnud usinad oma kratti tööle panema, mõnele ei andnud omanik mitte ühtegi ülesannet, seepärast ei osanud nad üritusest rõõmu tunda ega saanud ka päevast täit emotsiooni. 27 küsitletud kratist arvas 26, et idee oli väga tore, võiks saada traditsiooniks, üks arvas, et ikka võiks rebaseid olla. Kolm kratti – Regina Fluss, Marleen Mälton ja Karmen Kauss – oskasid oma peremeestele nii meele järele olla, et omanikud palusid neid kiita.

RÄNDAV BIOKLASS

KEITY KUUS, 11L

23. novembril, valikaine nädalal, tuli meie kooli „Rändav bioklass“, teisisõnu projekt, mille eesmärgiks on suurendada koolinoorte huvi biotehnoloogia vas-

tu. Bioklassist said osa võtta kõik 10.-12. klassi õpilased, kes tunnevad pisutki huvi bioloogia ja katsete vastu. Õppetöö toimus neljastes gruppides, igat gruppi juhendas noor Tartu Ülikooli teadlane. Päeva teemaks oli DNA.

Enne igat katset peeti meile väike loeng, millest saadud teadmisi läks vaja, et saada aru, mis me täpsemalt katse käigus tegema peame. Igal grupil oli lahendada kolm ülesannet, millest esimeses õpiti kasutama automaat-pipette, mida läks kogu päeva vältel vaja. Automaat-pipett on ühikutega riist, mida teadlased igapäevatoos kasutavad, et viia kindla ruumalaga vedelik proovilahusesse. Kui kõik olid pipettide kasutamine selgeks saanud, tehti väike võistlus, mille eesmärk oli välja selgitada kõige täpsem teadlane. Kõigil tuli antud kogus värvilist ainet panna pipeti abil tuubi. Võitjat ootas auhind.

Teises katses tegime DNA silmaga nähtavaks. Kolmanda katse eesmärk oli hinnata kindla DNA-lõigu olemasolu proovis. DNA- osakese abil tuli välja selgitada, kas meie proovis on viirus, mis põhjustab vähki ja/või soolatüükaid. Ohutuse mõttes olid meile antud puhtad proovid. Tegelikult olid kõik katsetes kasutatavad ained ohutud. Päevlõppes piltide tegemisega ning igaüks sai endale noore teadlase diplomi ja veidikene bioklassiga seotud nänni. Päev oli igati õpetlik ja meelde jääv. Usun, et nii mõnelgi tekkis huvi biotehnoloogia vastu.

QUANTUM

RAIDO KISS, 11L

Reedel, 24. novembril toimus Võru Gümnaasiumis taas kord reaal- ja loodusteaduste päev Quantum. Nagu eelmisel aastal, osalesid ka tänava teaduspäeval Kagu-Eesti riigigümnaasiumide õpilased, seega siis Võru, Valga ja Põlva noored. Teaduspäeval võtsid omavahel mõõtu kolmeliikmelised segavõistkonnad, kõik liikmed erinevast koolist ja klassist. Võistkonnad lahendasid bioloogia-, matemaatika-, füüsika-, geograafia- ja keemiaülesandeid. Need olid ette valmistanud meie õpetajad.

Päev algas aulas saiakeste ja kohviga, millele järgnes ülevaade päevakavast. Päeva võistlusliku osa juhatasid sisse kiire tutvumiseremoonia ja bioloogiaülesanded. Peale 45-minutit pingelist mõtlemist oli enamik lünki täidetud ja saime viis minutit hinge tõmmata. Järgnes matemaatikaosa - tänu šokolaadile tuli isegi paar ülesannet välja. Ülesanded olid erineva raskusastmega, mõeldud nii kümnendale kui kaheistkümnendale klassile.

Seejärel siirduti füüsikaklassi, kus pidi peast teadma kangi reeglit kui ka elektriõpetuse valemeid, kuna valemilehte seekord ei antud. Ülesannete seas oli ka

praktiline töö ja loodusviktoriini küsimus, mille õiged vastused olid muidugi meelest läinud.

Peale pikemat pausi ja lõunasööki lahendati ära ka geograafiaülesanded. Teada tuli maailma riike ja pealinnu, tunda karstinähtusi, osata seletada mõistet „hõbemajandus“ ning paljut muud. Viimaseks jäi keemia praktikum, kus tuli katsete kaudu kindlaks teha tundmatuid aineid, ehitada väävlisshappe molekulmudel ja lahendada arvutusülesanne.

Päeva võistluslik osa lõppenud, oli õpilastel tunnike vaba aega, kuni punktid kokku loeti ja parimad välja selgitati. Autasustamiseremoonia toimus jällegi aulas, kus kõik said tänukirjad ja iga aine parimad võistkonnad said lisaks kingitused teaduskeskusest AHHA.

MAREK KAHRO

VESTA PILLE, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

„Elu on nagu varjuteater – varju taga on alati valgus.“
(M. Kahro)

30. novembril külastas Võru Gümnaasiumi Bernard Kangro preemia laureaat Marek Kahro. Kirjaniku enda sõnusti on kirjutamine tema hobi, harrastus; talupidamine võimaldab äraelamise. Küsimusele, mis on kirjandus, vastas ta, et tuleb vahet teha sõnakunstil ja jutuvestmisel – külaline nimetas end pigem jutuvestjaks.

9-aastasena vaimustus ta piraatidest ja kirjutas mereröövlike elust. Kirjutamine oli nii lähel!

17-aastasena – „suvevaheaeg, muhvigi polnud teha“ - valmis romaanikatsetusest „100 lehekülge rämpsus“.

Aasta hiljem alustas M. Kahro esimese tõlise romaani kirjutamist, „mässas sellega kolm aastat“. Kui kirjastus Tänapäev kuulutas välja romaanivõistluse, oli käsikirja edasine saatus otsustatud. Esikromaanil läks hästi: III koht ja kirjastamisvõimalus, nii et polnud enam vaja pead vaevata, mida teha käsikirjaga.

Autori hinnangul võib tema kolme esimest romaani nimetada „noortekateks“, neid luues õppis ta kirjutama. Pealkiri „Kaljud ja kameeleonid“ viitab erinevatele inимтүүpidetele: kaljusid iseloomustab põhimõttekindlus, kameeleonid on kohanejad, tuulelipud. Peategelane Joel tuleb vaestest oludest, juhutööd aitavad alkohoolikust ema ja invaliidistunud isa üleval pidada. Noormees unistab paremast elust, tema kirg on kunst. M. Kahro arvates sobib selle teose žanrinimetuseks muusikast laenatud sõna „punk“.

Romaani „Päikseta paradüis“ teemad on ausus, iseendaks jäämine. Keskne tegelane Gert oleks justkui paradüisis üleskasvanud: advokaadipojana on ta elu olnud külluslik, aga... armastust pole ta tundnud. Ühes arvustuses on teost nimetatud „Nullpunkti“ geiversiooniks. M. Kahro rääkis, et ta kasutas siin romantismi stiili – tohutult keerulisi poeetilisi kujundeid. Sõna „džässilik“ iseloomustab tema arvates seda romaani päris hästi.

Kolmandas romaanis „Viisteist naeratust“ räägib ta elust ja surmast, usust ja usaldusest, kultuurist ja muusikast. Naeratust peab kirjanik omamoodi lepinguks inimeste vahel, ukseavajaks. Koolipoiss Markusel on pere, armastatu, oma bänd, kuid ta on isata üles kasvanud. Algab kummaline, unenäoline teekond, et saada selgust isaga juhtunus. Kas see on unes või ilmsi? Lugeja ei saa aru. M. Kahro ise ka ei saa pihta, aga järjest rohkem see raamat talle endale meeldima hakkab. Teoses jääb kõige kiuste kõlama elujaatus.

„Seal, kus näkid laulavad“ sai Pilgrimi romaanivõistlusel „Bestseller“ I koha ja võitis B. Kangro preemia. Peategelaseks on seekord kooliõpetaja Maia, kelle uus õpilane Artur meenutab nii väga Maia noorpõlvearmastust. Tegemist on aja vaimust kantud psühholoogilise põnevikuga, kus kogukonda šokeerivad müstilised surmajuhtumid, mis seostuvad Arturiga. Algab kassi-hüremäng, et järgmiseks ohvriks ei langeks Maia ise. Teos kõneleb inimestega manipuleerimisest ja sellest, kui ahvatlev, kui äratundmatu võib olla inimlik kurjus.

M. Kahro viimase romaani „Kuradil on lapse nägu“ tegevuspaik on Põlvamaal. Toimub kaks põlengut, teises hukub ka inimene. Põhiline juhtum on seotud 17. sajandil peetud nõiaprotsessiga, kus tulesurma mõistetü noor talupoeg. Kirjanik nimetab seda esimeseks arglikuks katseks kirjutada midagi ajaloolist.

Plaanis on samas laadis kirjutada veel kaks raamatut, et otsida vastust küsimusele, miks inimesed muutuvad langenud inglisk. Vastus on tegelikult teada – isiklik pettumine toidab kurjust. Kriminaalromaan võimaldab näidata inimeses tekkiva kurjuse jõudu aegluubis.

Miks kurjusest kirjutada? Kirjaniku sõnade järgi kõlab see küll läägelt, aga ikka selleks, et rääkida inimlikest pahedest, nagu viha, kadedus, mõtlematud teod. Kurjus ei saagi olla midagi muud kui inimlik (loom on agressiivne, teda juhivad instinktid), kurjust toidab võimuvõitlus, pettumine ja kibestus (loomad ei pettu, ei kibestu, kuna nad ei looda parimat). Inimene teeb hirmu ja lootuse tõttu meeletikke tegusid. Miks inimene, kel kõik on olemas, muutub misantroobiks? Psühholoogias räägitakse Luciferi efektist. Põnevik mängulise žanrina võimaldab seda kõike käsitleda. Krimka kultiveerib lugejais usku õiglusesse. Inimese närvisüsteem ja aju on sama mis koopaelanikul. Valguse – varju mäng jääb alati samaks.

Kõik M. Kangro raamatud räägivad inimestest, kes on omamoodi kangelased. Nad satuvad raskustesse,

aga ilmutavad nende lahendamisel nutikust, millest nad teadlikud polnudki. Tegelased kuuluvad nn vähemusse: vaesuses elav laps, maainimene, usklik, seksuaalvähemuse esindaja, üksikvanem, vaimuhaige. Kannatused on hind, mis neil tuleb maksta rahu ja õnne eest. Hing tahab rahu (see on inimese loomuses), edu taga peaks olema rahu. Rahulolust kui ajutisest seisundist ei piisa. Edu peaks kirjaniku sõnutsi olema tagajärg: kui teed, mis meeldib, mis on „minu oma“, on edu boonus.

Elu on kunstiteos, surm paneb sellele raami. Üks tegevuskoht M. Kahro romaanides on surnuaed – elu kunstiteoste galerii, siin on koos erinevad elud. Kirjanduse eesmärk ei saa olla vaid meelelahutus, tuleb koputada südamele, puudutada lugeja hinge. Raamat = aken, see tuleb lahti teha, et saaks piiluda teise maailma. Rohkem tuleb kirjutada inimlike raamatuid, mis annavad hingejõudu, nii et inimesed ei muutuks langenud inglisk.

Paljud raamatud kirjutatakse selleks, et saaks painest lahti. Maailmas sünnib kõik kahest vastandist - raamat sünnib mängulustist ja hingevalust.

OLÜMPIAADILAAGER “OMG”

IVO ALLAS, 11L

Kagu-Eesti riigigümnaasiumite olümpiaadilaager toimus 1. – 2. detsembril Värskas. 1. detsembri hommikul kell 9.00 alustasime teekonda. Sõit möödus kiiresti ning midagi märkimisväärset ei toimunud. Värskasse jõudsime kella kümne paiku ja peale lühikest jalutuskäiku leidsime üles ka õige hoone.

Peale üleriietest vabanemist ning kergest snäkki toimus ürituse sissejuhatus, millele järgnes halvasti korraldatud tutvumismäng. Kell 11.00 algas esimene tund. Kellel, kus, milline tund oli, olenes sellest, mis ained ta valinud oli. Minu esimene tund oli matemaatika (iga aine ühte tundi andis lektor, ülejäänud tunde andsid kooliõpetajad). Lektoriks oli Tartu Ülikooli tudeng, kes rääkis väga huvitavalt arvude jaguvusest ja jääkidest. Ühe loengu pikkus oli kaks tundi.

Teine tund algas 13.00, kahe tunni vahele jäi lõunapaus. Teist tundi andsid matemaatikaõpetajad ning kaks tundi tundusid üllatavalt lühikesed. Enne kolmandat loengut oli sirutuspaus. Kolmandat loengut pidas muhe vanahärra, kes rääkis väga huvitavalt lüljalgetest. Peale kolmandat tundi jagati toad kätte ning anti pool tundi vaba aega end sisse seada. Sellele järgnes õhtusöök, pärast sai veekeskusesse minna. Kell kümme algas öörahu.

Uus päev, uued tegemised: kell 8 oli hommikusöök ja virgutusharjutus, millele järgnes neljas tund, mida andsid bioloogiaõpetajad. Ürituse viies tund, samuti bioloogia, möödus olümpiaadiülesannete seltsis. Peale viimast tundi tehti laagrist kokkuvõtte ning tõmmati otsad kokku, millele järgnes lõunasöök ning kojusõit.

PROJEKT „KIUSAMISEST SALLIVUSENI“

ELE LAKS, 11L

13. detsembril toimunud üritusel „Kiusamisest sallivuseni“ oli 110 osalejat, enamik neist Võru Gümnaasiumi kümnendate klasside õpilased. 90 minuti sisse mahtus Airene Vaike Kumari loeng kiusamisest; foorumteater, kus kümnendikud said teksti loojatena ise kaasa lüüa; arutelu, mille käigus valmisid protokollid ja plakatid, mis omakorda ongi selle ülevaate aluseks.

Arutelu toimus üheksas lauas ja kestis 20 minutit, mille käigus püüti vastata kolmele küsimusele.

1. Midatunnebkiusaja? Üheksaslauasvalitsesüksmeel, et kiusaja naudib võimu ohvri üle. Leiti, et kiusaja on ise kurb ja õnnetu või on ise mõnes teises keskkonnas kiusatava rollis. Väga arukate mõtetena toodi ka välja, et niinimetatud norijad võivad olla haiged või tunda kartust millegi ees.

2. Mida tunneb kiusatav? Osalejad pakkusid välja, et ohver tunneb end alandatuna, üksildust, masendust,

hirmu.

3. Mida kiusamise vastu teha? Noored mõistsid, et kiusamine on tõsine probleem, millega on lastel üksi keeruline toime tulla, seepärast a) soovitati rääkida mõnele koolitöötajale kiusamisest, b) hakata hirmust hoolimata igal võimalusel vastu, c) kaasõpilased peaksid võtma kiusatavale appi, mitte valida pealtvaataja rolli.

Üritusel jäi kõlama mõte, et halvad asjad saavad toimuda sellepärast, et head inimesed ei tee midagi. Kiusajaid on vähe, toredaid inimesi on alati rohkem, kui nad ei luba kellelegi liiga teha, siis nii jääbki. Abi vajab ka kiusaja – inimene hakkab kurja tegema siis, kui ta on õnnetu.

„KAGULAHINGU“ 1. ETAPP

EDE PÄHN, kehalise kasvatusõpetaja

„Kagulahing“ on õpilasesinduse algatatud Kagu-Eesti riigigümnaasiumite vaheline võistlus, mis koosneb kooliaasta peale ära jagatud 6 etapist. Esimene etapp ehk „Spordilahing“ peeti maha Põlva Gümnaasiumis 13. detsembril 2017. aastal.

Päev algas üsna varakult, kell 09 Mesikäpa hallis, kus ürituse avasõnad lausus Põlva Gümnaasiumi direktor Alo Savi. „Nautige, tutvuge ja tundke rõõmu spordist,“ julgustas ta noori pidama kõige olulisemaks protsessi ennast, mitte orienteeritust tulemustele. Korraldajatel oli valmis seatud pisike tantsuline etteaste, mis tõi sära silma nii mõnelegi pealtvaatajale.

Meie kooli esindas 26 õpilast, kes võtsid mõõtu korvpallis, saalihokis, võrkpallis, lauatennis, WildEstis ja males. Korvpallis ja saalihokis said kõik meie õpilased end kõik proovile panna, kuna kokku tuli panna 7 x 2 tüdrukute ja 7 x 2 poiste võistkond. Neil aladel olime edukad ning saime väga palju uusi kogemusi juurde, eelkõige neid, kes olid korvpallimängus üsna

kogenematud. Võrkpallis olime võitmatud nii neidude kui ka noormeeste arvestuses. Lauatennis oli tihe rebimine: Kristi Teder ja Hardo Aste osutasid visa vastupanu. Wild-Estis oli võitmatu meie mõisnik Kristo-Davo Kons. Male oli üks põnevamaid alasid, kus Sandra Erik ja Mattias Huma pidasid põnevaid lahinguid teiste võistlejatega. Sandra võitis seitsmest mängust 4 ja Mattias 5 mängu, nii et kokkuvõttes jagasime Põlvaga esimest kohta.

Päev kulges uute tuttavate ja mõnusate lahingute saatel pärastlõunasse, mil toimus kauaoodatud autasustamiseremoonia. Meie saime Põlva Gümnaasiumi järel tugeva teise koha, Valga saavutas kolmanda.

JÕULUPIDU

VESTA PILLE, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Jõulupeo korraldamise au ja võimalus oli selgi aastal 10. klassidel. Öhtujuhid, 10H klassi õpilased Gerli ja Gert, lausuvad avasõnad: „Jõulu aeg, see on imeline aeg, kus kõik pereliikmed on koos ning tähistavad pühi. Majad on kaunistatud, laternad põlevad nii

tänavatel kui ka inimeste südames. See on aeg, kui inimesed on üksteise vastu lahedad ning teevad heategusid. Meiegi soovime teha tänase jõulupeoga teile head. Jõulud on ju koosolemise aeg ja mis oleks parem kink kui teha tuju rõõmsaks vahvate etteastetega.“

Traditsiooni lõhkumiseks anti esmalt sõna 12. klassidele. Enne kui klass sõna sai, loeti ette, kuidas nad ennast ise iseloomustavad: „12H on üks paljude õrnema soo esindajatega kollektiiv, kel kõikjal rohkelt tegemist, nii et kooli tihti ei jõuagi. Kirju ja mitmekülgne seltskond, kus loomeinimesed tüütavad õpetajaid oma filosoofiliste küsimustega.“ 12H esitas lauluversiooni muinasjutust „Tuhkatriinu“.

12L võttis nõuks iseloomustada endast värsivormis:

VG-s õpib 12L
Tore meist on viimne kui sell.
Aga lärmi on küll palju,
sest me hääled liiga valjud.
Lahe klass on 12L,
seiklusteks valmis iga kell.
Saame üle takistustest koos,
kui oleme tegutsemishoos.
Peab saabuma ka lõpp sel lool,
häid pühi soovime teil üheskoos!

Nende nägemus „Kaunitarist ja koletisest“ ei jätnud kedagi ükskõikseks.

12R, enda hinnangul „kõige lõbusam ja seltskondlikum klass, mis on täis muhedaid tüüpe, kes suudavad kõiki naerma ajada“, pani „Lumekuningannas“ laulu sisse vana ja uue, üleva ja maalähedase.

Pärast mängu „Mõista, mõista! Kes see on!“ (avaliku elu tegelased), said sõnajärje korraldajad. 10L, kes iseloomustab ennast „väga abivalmi, naljaka ja toreda klassina, kus saab alati nalja, vajadusel ka tuge ja kus on väga hubane ja tore olla“, näitas kõigile, kuidas saab tuntud loo „Lumivalgeke“ uude kuuba panna.

“Saabastega kass” on Prantsuse kunstmuinasjutt kassist, kes kasutab pettust ja trikitamist, et võita oma madalat päritolu ja vaesele peremehele võim, rikkus ja abielu printsessiga. Selle omapärase loo mängis ette 10R, kes pole sellised petised, vaid enda sõnade kohaselt „kooli kõige ägedam ja korralikum klass“. Vendade Grimmide looga „Hans ja Grete“ astusid publiku ette 10H õpilased: „Positiivselt meeletatud, kokkuhoidev, ühtne ja hooliv klass, kus saab alati nalja ning vajadusel leiab öla, mille najal nuttu lahistada. Kui 10H peakski kukkuma, siis teevad seda kogu kollektiiviga!“

Igas korralikus teatris antakse publikule võimalus selga sirutada ja kohvikus mõni maiuspala põske pista. Meie kooli rahvateatrite festival polnud mingi erand. Usinad päkapikud olid katnud suupistelaua. Pärast meeldivat keha kosutamist avanes taas võimalus kogeda midagi hingele, kuna esinemisjärjekord oli jõudnud koolimeistriteni. Vene muinasjutust „Maša ja karu“ sai teleuudis sellest, kuidas üks nutipõlvkonna tüdruk hävitab karupere kodu ja toidu ja maksab selle eest ülimalt hinda. Koolipere hinnangul on meie kooli õpetajad „vastutulelikud, sõbralikud, lahked, viisakad, kuid samas ka nõudlikud. Kõlama jäi sõna NORMAALSED“.

Viimaks oli esinemisjärg jõudnud üheteist-

kümnendikeni. 11R iseloomustas ennast „kui vaikset ja endasse tõmbunud klassi“. See on päris õige otsus – tark mõte sünnibki vaikusel. „Rumalus keele otsas, tarkus hammaste taga,“ teadis vanarahvas ütelda. See vaikne seltskond üllatas kõiki pöörase tõlgendusega muinasjutust „Punamütsike“.

Järgmine näitetrupp iseloomustas ennast nii: „11H on olnud ühtne ja kokkuhoidev juba esimesest päevast peale. Oleme olnud head sõbrad juba nii kaua, et hakkame üksteise nõrkukohtinägema. Kuna suurem osaklassist kaldub laiskuse poole, tuleb vastu võtta igasugune kaaslastelt pakutav abi,“ ja esitas selle peale laiskvorstide hädast väljaaitamisest pajatava loo „Kolm pörsakest“.

11L õpilased on enamjaolt vaiksed, kuid siiski positiivse ellusuhtumisega inimesed. Nad elavad ise ja lasevad teistelgi elada. Paremat seltskonda, kelle seltsis pikad koolipäevad veeta, on raske leida. Lõpetuseks lugu kurjast hundist, kelle kitsetallele üle kavaldas – „Hunt ja seitse kitsetalle“.

Meeldiva õhtu lõpetuseks palusid korraldajad kõigil koduklassist läbi astuda, et võtta kaasa üllatuspakk, millest jagus mõnusaid maiusi nii õpilastele endale kui nende kodustele jõulumeeleolu tekitamiseks.

**VAATA VIDEOSID
JÕULUPEOST!**

UNISTUSTE PÜÜDMINE VÕIB OLLA SEIKLUSLIK

VESTA PILLE, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Kohtumine leitnant Anna-Liisa Vaheriga, Kuperjanovi JVP kaplaniga, 17. jaanuaril 2018

Võru Linnavalitsuse haridusspetsialist Anita Kikas ütles kohtumise avasõnad, tutvustas meie külalist ja rääkis ka tõsiasjast, et Võrus on eesti keeles olnud võimalik omadada gümnaasiumiharidust juba 100 aastat. Erilise versta-posti tähistamiseks toimuvad kõikides koolides vilistlaskohtumised, sarja lõpetab 22. novembril k/m Kannel toimuv teaduskonverents. A. Kikas kutsus õpilasi üles osalema veebiviktoriinis. Iga kuu esitatakse kolm küsimust, lingi leiab Võru Linnalehest, vastamiseks on aega järgmise kalendrikuu 15. päevani.

Põhikülalise A.-L. Vaheri arvates sobib „Minu teekond“ väga hästi ühe kujunemisloo pealkirjaks. Pildimaterjali toel sai publik osa tema valikutest. Elul on oma seadused ja esineja pidi mitu korda tõdema, et tegelikult oli see temas kogu aeg olemas, ja lõpuks läks nüi, nagu on õige. 06. augustil 1980 ilmavalgust näinud tüdrukukesest, kes Okasroosikese lasteaias lehvitas punast lipukest, kujunes tõeline Eesti patrioot, kellele on Eesti kallis ja kes tahab

kodumaad kaitsta.

Esineja meenutas oma lõpukirjandi teemat „Kaunid ideaalid, karm tege-likkus“, täpselt nii oli tema suure unistusega näitlejakarjäärast läinudki: lavakunstikateedri ja ka Viljandi Kultuurikolledži uksed jäid tema ees suletuks. Pettumus oli suur, aga andis järelemõtlemis- ja oma soovides selguselejäudmise aasta kodutalus. Põllul ja heinakaarel rassimine selitas mõtteid, aina tugevamaks muutus soov saada rohkem teada us(k)u(de)st. VKG religiooniõpetuse tunnid, kusta oli osale- nud, „vaidleva ja targutava ateistina“, toetasid kogu aeg olemas olnud huvi filosoofia ja orientalistika vastu. Seda enam, et Tartu Ülikooliusuteaduskonnas pakuti väga laiapõhjalist humanitaar- haridust.

Murranguliseks kujunes India-retk. „Seal on päris vaimsus, seal saabub ära- tundmine,“ uskus 1. kursuse teoloogia- tudeng. Kuna raha oli vähe, otsustasid noored Indiasse hääletada. Rongiga saadi Võrust Valga-Valka piiripunkti ja sealt häälega Türki (selleks kulus kaks nädalat), kus nad tegid viisa ja lendasid Bombaysse. Indias ringi rännates avas- tasid matkasellid, et Indias on elul teine pool ka, mitte ainult sügav vaimsus.

Peaaegu kaks kuud väldanud seiklusli- kult teekonnalt koju naastes sai ta teada, mis on inimese olulisim väärtus, kui kohtas piiripunktis pikka sirge selja ja sinistesilmadega piirivalvurit, kes helgelt naeratades lausus: „Tere tulemast tagasi koju!“ A.-L. Vaher ütles, et siis sai ta aru, et otsitav on kogu aeg siin-

samas olnud – Eesti on tema asi, mida ajada. Aastast 2002 sai tema militaarse teekonna algus. Soovist midagi oma riigi heaks ära teha, astus meie külaline Kaitseleidu Tartu malevasse. Tänu TÜ teadete tahvilt avastatud kuulutusele, et suvel algavad Paldiskis erialaohvit- seride kursused, oli „kristlik maail- makäsitlus saanud loogilise võtme“.

Tartu Ülikooli astudes ja avaaktusel dekaani kõnet kuulates oli ta end ta- banud mõttelt, et kirikus töötada ei tahaks, aga „Ära iial ütle iial!“ Selleks et saavutada soovitu, tuli läbi teha 3-aas- tane praktika EELK (Eesti Evangeelne Luterlik Kirik) Tartu Jaani koguduses. Anna-Liisa Vaher ordineeriti (ordineer- ima – vaimulikku ametisse pühitsema) 2006. aastal ja temast sai 2006-2011 Tarvastu Peetri koguduse pastor. Es- imene tööaasta oli raske – noore mehe asemel tuli kirikuõpetajaks tütarlaps -, aga ta sai väga hästi hakkama. Kirikuõ- petaja amet on tema hinnangul tegelik- kuses psüühiliselt väga raske töö.

2011. aastast sai A.-L. Vaherist Ku- perjanovi JVP kaplan (s.o 2 in 1 amet – vaimulik ja sõjaväelane ühes isi- kus). Eesti kaitseväes on 7-8 kaplanit. Amet ise on väga vana, juba aastal 301 pKr oli Armeenia sõjaväes esimene sõjaväevaimulik. Sõna „kaplan“ tu- leb ladinakeelsest sõnast capella, mis tähendab keepi. Legendi järgi oli Püha Martinus Rooma kodusõja ajal andnud külmetavale kerjusele ½ oma keebist. Pärast tema surma võtsid mehed al- lesjäänud keebipoole lahingusse kaasa kui reliikvia. Keepi kaitsti, selle val- vureid hakati nimetama kapellaanideks

(kaplaniteks).

5. VII 1995 taastati Eesti Kaitseväes kaplani amet. Tema roll on sõdurite ja tegevväelaste teenimine: ristimine, leeritamine, laulamine, matmine, surma- teate edastamine. Kaplan peab olema oikumeeniline, erapooletu, kuna aja- teenijad on erinevat usku, moslemitest satanistideni, ja kõik nad vajavad hinge- hoidu. Tema ülesanne on õpetada sedagi, kuidas korraldada matuseid, et sõdurid oskaks langenud relvavendi viisipäraselt viimsele teekonnale saata. Tuge vajavad ka missioonil rängalt vigastatud.

Anna-Liisa Vaher on soe ja südamlük inimene. Tundub, et ta pole kunagi tüdinenud ja väsinud, kui on vaja kaas- laste tuju tõsta, võtab kätte ja küpsetab pannkooke. Selleks et veelgi paremini kokkama õppida, asus ta Väimela KHK-s abikoka eriala omandama.

MÕISTLIKE ÕPILASTE ISESEISEV SELTS (MÕIS)

MÕISNIKU PÖÖRDUMINE

KRISTO-DAVO KONS, 12L

Tere,

Olen Võru Gümnaasiumi õpilassinduse esimees ehk Mõisnik. Vabal ajal tegelen taipoksi, jõutrenni, jooga ja raamatute lugemisega. Neid hobisid on mul veel palju, kuid need kõik ei mahuks siia ära. Olen heatahtlik, positiivne, püüdlik ning töökas noormees, kes tahab õpilaste elu koolis mugavamaks teha.

Olen olnud pool kooliaastat Mõisnik ning see on olnud päris teguderohke aeg. MÕISA juhtimine on mulle hoopis midagi uut. See on andnud mulle väga häid kogemusi, uusi tuttavaid ning väga palju uusi oskusi. Enda valimiskirjas lubasin kooli värvikamaks teha, uusiklubisid, huviringeluuaningkutsuda huvitavaid ja edukaid külalisi väljast pooltkoolimeilemotivatsiooni juurde andma. Olen täitnud enda lubadusest pool, kuid pool on veel vaja täita, seega saab olema väga huvitav ning teguderohke teine poolaasta Mõisnikuna. Kindlasti pean ütleva ka seda, et praegused õpilasesinduse liikmed on väga lahedad, töökad ja mõistlikud, sellises meeskonnas on super tööd teha. Õpilasesindus MÕIS on meeskond, kes tahab koolielu mõnusamaks teha.

Olge kõik mõnusad edasi! Kõike head!

MIS TEHTUD?

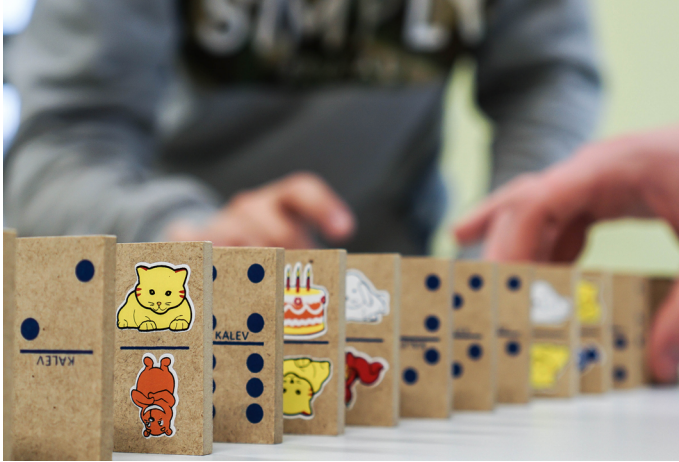
ELE LAKS, 11L

Võru Gümnaasiumi õpilasesindus MÕIS on esimese poolaasta jooksul toimetanud aktiivselt. Seljataha on jäänud nii mitmedki huvitavad sündmused nagu näiteks novembrikuus toimunud stiilinädal ja Halloween, detsembris toimunud projekt "Kiusamisest sallivuseni" ning helkurkampania. Halloweeni käigus sai veedetud üks tore õhtupoolik, kus mängiti lõbusaid seltskonnamänge ja veedeti mõnusalt aega. Stiilinädal pani kõik klassid lõbusalt proovile, kuidas nad suudavad lahendada pidžaama, Halloweeni ja Skittlesi kostüümid.

Peale selle oleme toonud kooli mõnusasse interjööri taaratumbad ning mõttetaru, kus õpilased saavad enda nii häid kui ka halbu mõtteid meiega jagada. Veel oleme loonud sõbralikud suhted teiste Kagu-Eesti riigigümnaasiumitega, mille tulemusel on käivitunud kolme kooli vaheline võistlussari Kagu-Lahing. Projekt sisaldab kuute võistlustappi, kus võisteldakse nii spordis, teaduses, kunstis, laulus, tantsus kui ka digis. Uus pool aasta kujuneb õpilasesinduse jaoks samuti küllaltki aktiivseks. Tulemas on Kagu-Eesti riigigümnaasiumite ball, sõbrapäev ning veel mitmeid toredaid üritusi.

facebook

Jaanuar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
Veebruar				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28							
Märts				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
Aprill							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
Mai		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						
Juuni					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				
Juuli						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
August			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					

	Nädalavahetus
	Vaheaeg, riigipüha
	Valikkursuste nädal
	Arvestuste nädal
	Järelarvestused

Õppenõukogud

15.03, 12.04, 7.06, 20.06, 30.08

* Jooksvate hinnete põhjal välja pandud kursusehinnete järele- /ümbervastamine toimub hinde teatamise hetkest 10 tööpäeva jooksul (arvestuste nädalal ja valikainete nädalal).

* Arvestuse põhjal välja pandud kursusehinde järele- /ümbervastamine toimub selleks ettenähtud järelarvestuste aegadel.

* 12. klassi õpilastel lõpeb III periood 11.04.2018, järelarvestuste nädalat ei toimu. Täiendav õppetöö kestab kuni 6.06.2018.

Õpilaste vanemate koosolekud

18. jaanuar 2018 (12. kl)

Õppeperioodid

II periood: 27.11.17-25.02.18

III periood: 26.02-12.06.18*

Arvestused

12.-16.02.18

21.-25.05.18

Valikkursused

19.-23.02.18

28.05-1.06.18

Koolivaheajad

24.02-4.03.18

21.04-1.05.18

13.06-31.08.18

12. klasside lõpueksamid

eesti keel (kirjalik) - 16.04.18
 inglise keel (kirjalik) - 4.05.18
 inglise keel (suuline) - 7.-11.05.18
 matemaatika (kirjalik) - 25.05.18
 koolieksam - 4.06.18

Hinnete teatamine*(tavaline koolipäev)*

9.02, 21.02 (arvestused),
 23.02 (valikkursused)

18.05, 30.05 (arvestused), 1.06 (valikkursused)

Hinnete teatamine perioodi keskel*(kaks kursust perioodis) (tavaline koolipäev)*

12.01, 23.03 (12. kl), 6.04

Järelarvestused**(tavalised koolipäevad, v.a 13.-19.06)*

22.02.-9.03, 31.05-6.06 (10.-11. kl)

13.-19.06 (täiendav õppetöö*)

11. klasside UPT

1.03 - töö esialgse versiooni esitamine
 1.04 - töö versiooni esitamine õppejuhile
 aprillikuu - eelkaitsmine
 maikuu - lõpliku töö esitamine kaitsmiseks
 juunikuu algus - retsensiooni esitamine
 5.-6. juuni - kaitsmine

Olulisemad üritused (vt lisaks kooli üldtööplaani):

- 10.jaan kooli nimepäev
- 24.jaan loovuskuu, omaloomingukohvik Pegasus (24.01)
- 12.veebr karjäärpäev
- 14.veebr sõbrapäev
- 23.veebr EV aastapäeva kontsertaktus
- 10.märts avatud uste päev
  - 11.apr 12. kl tutipäev (kõik tunnid toimuvad)
  - 12.apr 12. kl viimase koolikella aktus (10.-11. kl tunnid toimuvad)
- 08.mai parimate õpilaste ja nende juhendajate vastuvõtt (kl 18.00)
- 04.juuni ohutuspäev (10.-11. kl õpilastele)
- 07.juuni spordipäev (10.-11. kl õpilastele)
- 08.juuni klassiekskursioonid (10.-11. kl õpilastele)
- 11.juuni osaluskohvik (10.-11. kl õpilastele)
- 12.juuni õppeaasta lõpuaktus (10.-11. kl õpilastele)
- 22.juuni 12. kl lõpuaktus (kell 12.00 kooli siseöues)

Järelarvestuste hinnete teatamine

14.03, 19.06

Lisainfo: gymnaasium@voru.edu.ee

DICTUM FACTUM

Toimetus ootab pilte ja kaastöid aadressil:

andri.tallo@voru.edu.ee

Väljaandja: Võru Gümnaasium

Seminari tn 1, 65608 Võru

Tel 5898 5104

Ajalehe järgmine number ilmub septembris.